

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

FOYDALI QAZILMALAR VA QAYTA ISHLASH
TEXNOLOGIYALARI KAFEDRASI

UMUMIY VA TARIXIY GEOLOGIYA FANIDAN

60721600 - FOYDALI QAZILMA KONLARI GEOLOGIYASI, QIDIRUV VA
RAZVEDKASI (KON TURLARI BO'YICHA)

TA'LIM YO'NALISHLARINING

34-FQKGQR-24

GURUH TALABALARI UCHUN

1-SEMESTRGA MO'LJALLANGAN

YAKUNIY NAZORAT YOZMA ISH
TOPSHIRIQLAR TO'PLAMI

Namangan-2024

“TASDIQLAYMAN”
Mashinasozlik fakulteti dekani

_____J.Xolmirzayev

“ ____ ” _____ 2024 y.

Namangan muhandislik-qurilish instituti “Foydali qazilmalar va qayta ishlash texnologiyalari” kafedrası № ____ sonli yig’ilishida muhokama qilingan.

FQ va QIT kafedrası mudiri

_____B.Mamurov

“ ____ ” _____ 2024 y.

Kafedra ekspertlari: M.Xamraqulov _____

M.Mirsaidov _____

A.Abdulakimov _____

Fan o’qituvchilari: M.Xamraqulov _____

M.Dedaboyeva _____

Savollar.

1. Umumiy va tarixiy geologiya fani haqida umumiy ma'lumotlar.
2. Yerning seysmografik modeli. Geosferalar.
3. Oltinning fizik xususiyatlari.
4. Umumiy va tarixiy geologiya fanining shakllanishiga hissa qo'shgan olimlar.
5. Minerallarning tabiiy xossalari.
6. Minerallar haqida umumiy tushunchalar va ularning tasnifi.
7. Yerning umumiy tavsifi.
8. Magmatik jinslarning kimyoviy tarkibi.
9. Sof minerallar.
10. Umumiy va tarixiy geologiya fanining asosiy tarmoqlari.
11. Cho'kindi jinslarning strukturasi.
12. Kristallarning simmetriya va singoniyalari.
13. Tog' jinslari haqida umumiy ma'lumotlar. Magmatik jinslar.
14. Dindiriltlar, druzalar nima va ular qanday hosil bo'ladi.
15. Galogenli minerallar.
16. Yer po'stining kimyoviy tarkibi
17. Magmatizm qanday jarayon.
18. Minerallarning mexanik xossalari – ulanishi, sinishi, qattiqligi va mo'rtligi.
19. Yerning ichki tuzilishi qanday usullar yordamida aniqlanadi.
20. Vulkan qurilmalari.
21. Minerallarni aniqlashning makroskopik usullari.
22. Minerallarning morfologik xususiyatlari-kristallarning ko'rinishi, qo'shloqligi, tomonlarining chiziqchiligi.
23. Tog' jinsi va ularning turlari.
24. Platina va oltinning tabiiy xossalari.
25. Cho'kindi tog' jinslari
26. Minerallarni aniqlashning mikroskopik usullari.
27. Umumiy va tarixiy geologiya fanining qaysi fanlar bilan aloqadorligi.
28. Magmatik jinslarning mineral tarkibi.
29. Sulfidli minerallar.
30. Shamol nima va u qanday hosil bo'ladi?.
31. Magmatik tog' jinslarining strukturasi.
32. Minerallarning optik xususiyatlari-shaffovligi, rangi, chizig'ining rangi va yaltiroqligi
33. Magmatik tog' jinslariningtasnifi
34. Nurash.
35. Metamorfizm omillari
36. Metasomatizm jarayoni
37. Karkas strukturali silikatli minerallar.
38. Yerning magnit maydoni.
39. Magmatik jinslarning genetik turlari.
40. Olmos, grafit minerallar tabiiy xossalari.
41. Minerallarning uchrash shakllari
42. Cho'kindi jinslar tasnifi.
43. Nomuvofiq intruziv tanalar qanday shakllanadi.
44. Minerallarning irizatsiyasi va ulanishi.
45. Magmatik jinslarning tasnifi va tarkibi.
46. Minerallarning mazasi, hidi, xlorid kislatasi bilan reaksiyasi va nurning ikkilanib sindirishi.
47. Cho'kindi tog' jinslarining sementi va mineral tarkibi.
48. Magmatik jinslarning teksturasi va alohidaligi.
49. Yerning tashqi qobiqlari atmosfera, gidrosfera, biosfera.

50. Kristall moddalarning polimorfizmi va izomorfizmi.
51. Yer po'sti, mantiya va yadro haqida ma'lumotlar.
52. Magmatik jinslarning rangi.
53. Volframat minerallarining tasnifi.
54. Magmatik jinslarning tasnifi va tarkibi.
55. Pirit, xalkopirit minerallarining fizik xususiyatlari.
56. Cho'kindi tog' jinslarining sementi va mineral tarkibi.
57. Magma tarkibidagi mineralizatorlar.
58. Kontakt metamorfizm.
59. Moos shkalasi minerallarining ketma-ketligi va undan qanday foydalaniladi.
60. Intruziv tanalarning yotish shakllari.
61. Cho'kindi jinslarning teksturasi.
62. Oksidli va gidrooksidli minerallar sinfi..
63. Magma nima va u qanday hosil bo'ladi.
64. Sfaliret va kinovar minerallari
65. Yer po'sti, mantiya va yadro haqida ma'lumotlar.
66. Geologiya fani haqida umumiy ma'lumotlar.
67. Litosfera va yer po'sti.
68. Minerallarning mazasi, hidi, xlorid kislata bilan reaksiyasi va nurning ikkilanib sindirishi.
69. Minerallar haqida umumiy tushunchalar va ularning turlari.
70. Minerallarning uchrash shakillari
71. Yerning magnit maydoni.
72. Yerning umumiy tavsifi.
73. Magmatik jinslarning mineral tarkibi.
74. Kvars, korund, magnetit minerallari fizik xususiyatlari
75. Tog' jinslari haqida umumiy ma'lumotlar.
76. Yer po'stining umumiy tarkibi.
77. Sulfidli minerallar.
78. Cho'kindi jinslarning tasnifi.
79. Minerallarning irizatsiyasi va ulanishi.
80. Minerallarning mexanik xossalari
81. Minerallarning tabiiy xossalari.
82. Minerallarning mexanik xossalari.
83. Magmatizm qanday jarayon.
84. Minerallarning optik xususiyatlari-shaffofligi, rangi, chizig'ini rangi va yaltiroqligi.
85. Minerallarning tabiiy xossalari, Sulyudalar guruxi minerallari
86. Minerallar polemorfizmi
87. Magmatik jinslarning tasnifi va tarkibi.
88. Sof elementlar sinfi
89. Umumiy va tarixiy geologiya fanining qaysi fanlar bilan uzviy aloqadorligi.
90. Kristall moddalarning polimorfizmi va izomorfizmi.
91. Yerning ichki tuzilishi qanday usullar yordamida aniqlanadi.
92. Minerallar singoniyasi va turlari.
93. Yerning tashqi qobiqlari atmosfera, gidrosfera va biosfera.
94. Magmatik jinslarning kimyoviy tarkibi.
95. Kristall moddalarning polimorfizmi va izomorfizmi.
96. Minerallarning mexanik xossalari-ulanishi, sinishi, qattiqligi, mo'rtligi.
97. Metomorfik tog' jinslarining xarorat va bosimga ko'ra tasnifi
98. Muvofiq intruziv tanalar qanday shakllanadi.
99. Cho'kindi jinslarning strukturasi.
100. Magmatik tog' jinslarining tarkibiga ko'ra turlari

101. Kristall moddalarning polimorfizmi va izomorfizmi.
102. Kristall moddalar haqida qisqacha ma'lumotlar.
103. Endogen jarayonlar.
104. Magma nima va u qanday hosil bo'ladi
105. Magmatik jinslarning strukturasi.
106. Minerallarning irizatsiyasi va qattiqligi.
107. Minerallarning uchrash shakllari.
108. Cho'kindi jinslarning tksturasi.
109. Sulfidli minerallar
110. Metosomatizm qanday jarayon
111. Cho'kindi tog' jinslarining sementi va mineral tarkibi.
112. Nomuvofiq intruziv tanalar qanday shakllanadi.
113. Minerallarni bir-biridan ajratish belgilari
114. Kristallarning simmetriya va singoniyalari.
115. Yerning issiqlik maydoni.
116. Yerning seysmografik modeli. Geosferalar.
117. Moos shkalasi minerallarining ketma-ketligi va undan foydalanish.
118. Magmatik jinslarining teksturasi va alohidaligi.
119. Moos shkalasi minerallarining ketma-ketligi va undan foydalanish.
120. Minerallar irizatsiyasi
121. Intruziv tanalarning yotish shakllari.
122. Minerallarni aniqlashda qanday belgilardan foydalaniladi.
123. Umumiy va tarixiy gyeologiya fanining asosiy tarmoqlar.
124. Saxro turlari. Akumulyativ saxro xosilalari
125. Yerning kimyoviy tarkibi
126. Sof minerallar va ularning fizik xususiyatlari.
127. Intruziv va effuziv jinslar qanday hosil bo'ladi?
128. Kristall va amorf birikmalar.
129. Kristall va amorf birikmalar.
130. Fizik nurash turlari
131. Minerallarning xossalari.
132. Minerallarning qattiqligi
133. Minerallarning ulanish tekisligi
134. Tabiiy brikmalarning rangi.
135. Minerallarning yaltiroqligi.
136. Minerallarning solishtirma og'irligi.
137. Minerallarning magnitlik xususiyatlari.
138. Oksidli va gidrooksidli minerallar.
139. Galloidli minerallar va ularga misollar yozing.
140. Sulfatli minerallar va ularga misollar yozing.
141. Karbonat minerallari va ularga misollar yozing
142. Fosfatlar qanday tarkibli bo'ladi?
143. Yer qobig'idagi silikatlar. Ularning miqdori qancha?
144. Geoxronologik jadval nechta eralarga bo'linadi?
145. Davrlar deb nimaga aytiladi?
146. Mezazoy erasi qaysi davrlarga bo'linadi?
147. Magmatik tog' jinslari
148. Minerallar va ularning fizik xossalari
149. Magmatik tog' jinslarining hosil bo'lish sharoitiga ko'ra turlari
150. Gallogenli minerallar va ulrning fizik xususiyatlari
151. Mineral haqida tushuncha?
152. Varaq strukturali silikatlar?

153. Minerallar kristallarining turlari ?
154. Endogen jarayonlar nima?
155. Minerallarning hosil bo'lish sharoitlari?
156. Karbonatli minerallar?
157. Vulkanizm jarayoni?
158. Minerallarning boshqa fizik xususiyatlari (tami, xidi, magnitligi, radioaktivligi)?
159. Tog' jinslirining turlari?
160. Minerallarning optik xususiyatlari?
161. Sulfidli minerallar?
162. Cho'kindi tog' jinslari?
163. Oksidli minerallar va ularga misollar?
164. Endogen va yegzogen jarayonlar
165. Vulkanizm jarayoni?
166. Minerallarning optik xususiyatlari?
167. Cho'kindi jinslar qanday xosil bo'ladi?
168. Cho'kindi jinslar necha turga bo'linadi?
169. Alevrit va alevrolit
170. Alevrolitlarni tariflab bering
171. Psefitlarga qanday jinslar kiradi?
172. galloidlarga nimalar kiradi?
173. Sulfatli minerallarni tariflab bering
174. Oksidli minerallarni ta'riflab bering
175. Nordon magmatik jinslar xaqida ma'lumot bering
176. Asos magmatik jinslar xaqida ma'lumot bering
177. O'rta asos magmatik jinslar xaqida ma'lumot bering
178. Zilzila nima?
179. Magmatizm va magmatik tog' jinslari?
180. Metamorfizim omillari?
181. Yerning umumiy tavsifi.
182. Sof minerallar va ularning fizik xususiyatlari.
183. Geologiya fanining bo'limlari va tadqiqot uslublari.
184. Geoxronologiya va uning turlari.
185. Kvars, opal, gematit, korund minerallarining fizik xususiyatlari.
186. Minerallarni aniqlashning fizik usullari.
187. Nurash. Fizik nurash turlari.
188. Magmatik tog' jinslarining xosil bo'lishiga qarab turlari
189. Minerallarning shaffofligi, yaltiroqligi va chizig'ining rangi
190. Yerning shakli. Yerning magnit va issiqlik maydoni.
191. Yerning ichki tuzilishi, geosferalar.
192. Yerning ichki tuzilishini o'rganuvchi usullar.
193. Cho'kindi hosil bo'lish sharoitlari nima?
194. Kalsit va karbonatli tog' jinslari
195. Gips va sulfatli tog' jinslari
196. Mineral qattiqligini qanday aniqlanadi?
197. Paleozoy eraasi davrlari.
198. Mezazoy erasi davrlari
199. Kaynazoy erasi davrlari.
200. Silikatlar tarkibiga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?

.....

VII. BAHOLASH MEZONI

Umumiy va tarixiy geologiya fanidan talabalar bilimini baholashda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizomi asosida amalga oshiriladi.

Yakuniy nazoratda talabaga auditoriyada o'tilgan va mustaqil ta'lim mavzular doirasida tuzilgan bilet savollari bo'yicha baholanadi. Yakuniy nazoratda har bir talabaga 5 ta savoldan iborat biletlar beriladi, har bir savolga yozgan javobi 10 balldan baholanadi. Talabaga jami 5 ta savolga javob yozish uchun 3 soat vaqt ajratiladi.

Bunda:

90-100% - 10 ball, 80-90% - 9 ball, 70-80% - 8 ball, 60-70% - 7 ball, 50-60% - 6 ball, 40-50% - 5 ball, 30-40% - 4 ball, 20-30% - 3 ball, 10-20% - 2 ball, 5-10% - 1 ball, 0-5% - 0 ball.

Topshiriqlarni bajarish foizlari quyidagi mezonlar asosida aniqlanadi:

%	TALABLAR
90-100 (10 ball)	Nazariy topshiriqga to'liq va batafsil javob berilgan; barcha zarur formulalar to'g'ri va to'la yozilgan; savoldagidagi tasdiqlar va tushunchalarning xossalari to'la keltirilgan; mantiqiy ketma-ketlikka e'tibor berilgan; topshiriq javoblari misollar bilan to'ldirilgan; javoblar matni orfografik va grammatik xatolarsiz yozilgan bo'lsa.
80-89 (9 ball)	Nazariy topshiriqga to'liq va batafsil javob berilgan; barcha zarur formulalar to'g'ri va to'la yozilgan; topshiriqdagi tasdiqlar va tushunchalarning xossalari to'la keltirilgan va isbotlangan; mantiqiy ketma-ketlikka e'tibor berilgan; nazariy topshiriq misollar bilan to'ldirilmagan; javoblar matni orfografik va grammatik xatolarsiz yozilgan bo'lsa.
70-79 (8 ball)	Nazariy topshiriqga to'liq va batafsil javob berilgan; barcha zarur formulalar to'g'ri va to'la yozilgan; topshiriqdagi tasdiqlar va tushunchalarning xossalari to'la keltirilgan, lekin isbotlanmagan; mantiqiy ketma-ketlikka e'tibor berilgan; nazariy topshiriq misollar bilan to'ldirilmagan; javoblar matni orfografik va grammatik xatolarsiz yozilgan bo'lsa.
60-69 (7 ball)	Nazariy topshiriqning javobida asosiy tushunchalar va formulalar to'g'ri keltirilgan, lekin ular to'liq emas; tushunchalar bo'yicha xossalari bayon qilingan, lekin isbotlanmagan; misollar keltirilgan; mantiqiy ketma-ketlikka e'tibor berilgan; javoblar matni orfografik va grammatik xatolarsiz yozilgan bo'lsa.
50-59 (6 ball)	Nazariy topshiriqning javobida ayrim tushunchalar keltirilgan, lekin keltirilgan formulalar to'la emas va ularda xatoliklar mavjud; talab qilingan tushuncha, formula, xossa, tasdiq to'la yozilmagan; matnni bayon qilishda mantiqiy ketma-kyetlikka e'tibor berilmagan; nazariy savollar misollar bilan to'ldirilmagan; yozuvda orfografik, grammatik xatolar mavjud bo'lsa.
40-49 (5 ball)	Nazariy topshiriqning javobida asosiy tushunchalar to'la bo'lmagan holda keltirilgan va ularning ba'zilarida xatoliklar mavjud; formula, xossalari to'la yozilmagan; matnda mantiqiy ketma-kyetlikka e'tibor berilmagan; nazariy topshiriq misollar bilan to'ldirilmagan; matnda orfografik, grammatik xatolar mavjud bo'lmasa.

30-39 (4 ball)	Berilgan nazariy topshiriqning javobida ayrim tushunchalar keltirilgan; keltirilgan formulalar to'la emas va ularda xatoliklar mavjud; misollar keltirilmagan; matnni bayon qilishda mantiqiy ketma-ketlikka e'tibor berilmagan va orfografik, grammatik xatolar mavjud bo'lsa.
20-29 (3 ball)	Berilgan nazariy topshiriqning javobida faqat tushuncha, formula, xossalari qisman keltirilgan; asosiy tushunchalar yoki formulalar to'g'ri yozilgan bo'lib, boshqa ma'lumotlar bayon qilinmagan bo'lsa.
10-19 (2 ball)	Berilgan nazariy topshiriqning javobida faqat tushuncha, formula, xossalari qisman keltirilgan; asosiy tushunchalar yoki formulalar noto'g'ri yozilgan bo'lib, boshqa ma'lumotlar bayon qilinmagan bo'lsa.
5-9 (1 ball)	Faqat ayrim jumlar to'g'ri keltirilgan yoki mavzuga aloqador to'g'ri jumlar yozilgan bo'lsa.
0-4 (0 ball)	Topshiriqqa umuman javob berilmagan yoki mavzuga aloqador bo'lmagan ma'lumotlar yozilgan bo'lsa.

III. TAVSIYA ETILGAN ADABIYOTLAR

1. Introducing Geology: A Guide lo the World of Rocks London 22 Apr. 2010.
2. Earth Science/ Geology, the Environment and the Universe Copyright © 2008 The VlcGraw-Hill Companies, Inc.
3. ESSENTIALS OF GEOLOGY. Geology-Textbooks. I. Tarbuck, Edward J.II. Title. QE26.3.L87, 2012
4. Toshmuhamedov B.T.-Umumiy geologiya. -T.: Noshir, 2011
5. Toshmuhamedov B. G. Umumiy geologiya. -T.: IMR. 2008
6. Tulyaganova N.Sh va b. Umumiy geologiya. -T.: «Fan va texnologiya» nashriyoti 2019.
7. Tulyaganova N.Sh. Umumiy va tarixiy geologiya fanidan amaliy mashg'ulotlar to'plami. 1 qism. - T.: «Voriz» nashriyoti, 2013
8. Dolimov T.N., Troitskiy V.I. Evolyutsion geologiya. -T.: UzMU, 2005.
9. Toshmuhamedov V.T, Shermuhamedov T.Z, Tulaganova N.Sh. Umumiy geologiyadan amaliy mashg'ulotlar. -T.: TDTU, 2010.
10. Toshmuhamedov B.T, Tulaganova N.Sh. Umumiy geologiyadan amaliy nashgulotlar. -T.: TDTU, 2016.
11. Комлева З.В. Общая и историческая геология. Методическое пособие.-Т.: ГашГТУ, 2014.